

Kristian Tvillings prædiken 6. søndag efter påske

Taler

Kristian Tvilling
Sognepræst

Dato

21. maj 2023

Sted

Virum Kirke

Omstændigheder

Prædikenen er optaget d. 18. april 2023, men sendt i programmet *Gudstjenesten* på DR1 d. 21. maj 2023 svarende til 6. søndag efter påske.

Prædikentekst

Johannesevangeliet kapitel 15, vers 26-27; kapitel 16, vers 1-4

Salmer

Nu bede vi den Helligånd
Tør end nogen ihukomme
Guds fred er mer end englevagt

- 1 Vi er nået til den sidste søndag inden pinse, og der begynder for alvor at blive peget frem mod Helligåndens komme.

- 5 Så man kunne jo håbe, at vi i dag fik lidt at vide om, hvad Helligånden er for en størrelse? Hvad er det for noget, der skal komme? I teksten er informationerne ganske vist lidt sparsomme – men noget står der da. Helligånden bliver kaldt for Talsmanden og sandhedens ånd, og vi får at vide, at den skal vidne om Kristus. Og ud fra sammenhængen i teksten lader det til, at den også vil skænke os en tro, der sætter os i stand til at modstå lidt af hvert – udelukkelser, forfølgelser og
- 10 trusler om drab.

Begrebet ”sandhedens ånd” står som en uddybende forklaring til begrebet Talsmanden – og det er nok også en nødvendig uddybning – for det er jo på ingen måde givet, at en talsmand taler sandt.

- 15 En talsmand er en, der taler på vegne af nogle andre – typisk en organisation, en virksomhed eller en regering – og talsmandens vigtigste funktion er derfor, at kommunikere på en måde, der bedst muligt varetager interesserne hos dem, han eller hun er talsmand for. Og det kan selvfølgelig – i hvert fald en gang imellem
- 20 – betyde, at sandheden ikke er det første og største kriterium for kommunikationen.

Hvem husker fx ikke Iraks informationsminister (og altså talsmand for den

irakiske regering) under invasionen af Irak i 2003?

25

Han blev sat på den umulige opgave at overbevise verden om, at Irak overhovedet ikke var ved at blive invaderet. Det skaffede ham tilnavnet ”komiske Ali”, da han for rullende kameraer bedyrede, at ingen amerikanske tropper havde sat foden på irakisk jord – og imens han talte, føg bomberne om ørerne på ham, og i baggrunden kunne man se en hær af amerikanske tanks rulle frem.

30

Eller hvad med Donald Trumps stab af talspersoner, da han tiltrådte som USA’s præsident i 2017? Deres primære opgave var at fremstille Trump som den største præsident i USA’s historie. Og derfor var det også kun naturligt, at pressechefen hævdede, at der var dukket langt flere mennesker op til Trumps indsættelse, end der havde gjort til Obamas.

35

Problemet var selvfølgelig, at det var løgn, og at tv-billeder meget tydeligt viste det. Men da kritikken blev rejst, tog den særlige rådgiver over og fejede al kritik af banen ved at sige, at pressechefen bare havde præsenteret alternative fakta.

40

Nej, det er på ingen måder givet, at en talsmand taler sandt – og skal man vurdere sandhedsværdien af et udsagn fra en talsmand, må man som et minimum medtænke, hvem han er talsmand for.

45

Men her er der ikke tale om en hvilken som helst talsmand. Det er Guds talsmand, og han kan endda betegnes som *sandhedens* ånd.

50

Men hvad er sandhed? Det er efterhånden blevet et lidt udflydende begreb.

I hvert fald indtil for nylig har de fleste nok kunnet blive enige om, at videnskabelige sandheder i hvert fald må tælle med. Og med god grund.

55

For selvom mange naturvidenskabelige sandheder kan vise sig kun at være foreløbige, fordi de er bundet op på teorier, der senere kan blive modbevist – ja, så repræsenterer naturvidenskaben den bedste tilgængelige viden om verden omkring os – så det er tåbeligt at modsige den, bare fordi man synes noget andet.

60

Og alligevel kan man opleve, at nogle mennesker afviser soleklare videnskabelige

fakta – simpelthen fordi de ikke passer til deres egne holdninger.

Individualismen har simpelthen betydet, at der i dag hos mange hersker den
65 opfattelse, at alle har ret til deres egen sandhed, som ikke kan modsiges af andres
sandheder – ikke engang videnskabens. Det er problematisk, fordi
sandhedsbegrebet dermed reelt bliver afskaffet, så der kun er synspunkter
tilbage.

70 Men for nu at citere den danske astrofysiker Anja C. Andersen (lettere
omskrevet af hensyn til sarte ører): ”Viden er sandelig ikke et synspunkt”.

Og det samme kan man sige om troen. Og det er den, det handler om, når vi
taler om sandhedens *ånd*.

75

Her handler det nemlig ikke om videnskabelige sandheder, men derimod en
åndelig sandhed. Sandhedens ånd skal ikke vejlede os i verdens tilblivelse, sorte
huller eller mørkt stof – her vil det nok være bedre givet ud at slå et smut forbi
80 Niels Bohr Instituttet.

Men at en åndelig sandhed ikke er en videnskabelig sandhed, betyder ikke, at
den ikke er sand, eller at den for den sags skyld repræsenterer alternative fakta –
det er nemlig langt fra hele virkeligheden, naturvidenskaben beskæftiger sig med.

85

Videnskaben beskæftiger sig med alt det, der kan måles, vejes eller observeres –
det fysiske. Men det er trods alt kun en del af den virkelighed, vi alle sammen
lever i.

90

At tro på Gud indebærer, at man anerkender, at der findes en virkelighed, der
ikke er fysisk, og det er vel trods alt de færreste, der blankt vil afvise det. Om ikke
andet kender de fleste af os til kærlighed, der jo netop ikke kan studeres som et
fysisk objekt, men som ikke bliver mindre virkelig af den grund.

95

Man kan selvfølgelig godt scanne en hjerne og se, hvilke centre der bliver aktive,
når kærligheden opleves – men så er det ikke kærligheden selv, der måles, men
derimod hjernens reaktion på mødet med den. Kærligheden *sidder* ikke i
hjernen. Den er ikke min ejendom på samme måde, som en tanke eller ide kan
100 være det. Nej, kærligheden befinder sig imellem os som en slags melleminstans,

som vi kan reagere på, når vi møder den.

105 Kærligheden tilhører den åndelige virkelighed, selvom den kan få fysiske konsekvenser – fx kan man dø af hjertesorg, hvis ens elskede dør.

110 I det hele taget er det en misforståelse, hvis man ser den fysiske og den åndelige verden som to separate virkeligheder. De er to sider af *den samme* virkelighed og er gensidigt afhængige af hinanden. De spiller sammen, og vi kan ikke undvære nogen af dem.

115 Men selvom de er dele af samme virkelighed, må de ofte undersøges og forstås hver for sig. Og her er det, at naturvidenskaben tager sig af den fysiske del, mens talsmanden, Helligånden, vejleder os i den åndelige del.

Der er bare ét problem: Det er jo sådan med en talsmand, at det ikke hjælper ret meget, at han taler til os, hvis ikke vi kan høre, hvad han siger. Så hvad stiller vi op med Helligåndens sandhed, hvis vi ikke kan høre den?

120 Det heldige er, at det kan vi også – bare ikke på samme måde, som I nu kan høre mig. Vi hører den ofte, uden at vi bemærker det. Netop fordi det fysiske og det åndelige er forbundet, fristes vi let til at tro, at Helligåndens tiltale bare er vores egen hjernes virksomhed.

125 Men læser man i Det Nye Testamente, finder man sådan set bare fortællingen om en meget mærkelig mand, Jesus, der gjorde og sagde besynderlige ting, som ud fra en ren logisk tænkning ikke nødvendigvis giver mening.

130 Når vi så alligevel kan læse eller høre det og nå til erkendelse af, at alle besynderlighederne er en åbenbaring af Guds betingelsesløse kærlighed – så er det Helligånden, der er på spil. Det er muligt, at ikke synes, vi kan høre det. Det er muligt, at vi tænker, at vi bare er virkelig gode til at læse – men uden Helligåndens hjælp ville det hele være nonsens.

135 Ved Helligåndens mellemkomst bliver de døde ord til levende virkelighed – og den tro, der udspringer heraf, er heller ikke noget synspunkt, men derimod en realitet. Det er en åndelig sandhed på samme måde, som naturvidenskaben kan forklare os en fysisk sandhed.

Og troen på det kan sætte os i stand til at overkomme livets mange genvordigheder – netop fordi det er troen på den åndelige sandhed, at vi altid er elsket på forhånd. Amen.

145

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler.

Kildetype

Digitalt manuskript

150

Tags

6. søndag efter påske, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/kristian-tvillings-praediken-6-sondag-efter-paske>

155

160

165

170

175